

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Secunda secundae Summa Theologiae

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

12 Vtrum conuenienter enumerétur quatuor ex charitate diligenda, scilicet
Deus, proximus, corpus proprium, & nosipsi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72772](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72772)

natura peccato deformata: & ideo demones ex charitate non sunt diligendi. Et si non fiat nis in nomine, & qd referatur ad illos spiritus, qui demones dicuntur, utrum sint ex charitate diligendi: respondendum est secundum premissa, qd aliquid ex charitate diligitur dupliciter. Vno modo sicut ad quem amicitia habet, & sic ad illos spiritus charitatis amicitia habere non possumus. Pertinet. n. ad rationem amicitiae, ut amicis nostris bonum uelimus. Illud autem bonum uita aeterna, qd respicit charitas, spiritibus illis a Deo aeternaliter donatis, ex charitate uelle non possumus. Hoc. n. repugnaret charitati Dei, per qua eius iustitiam approbamus. Alio modo diligitur ali quid, sicut quod volumus permanere, ut bonum alterius, per quem modum ex charitate diligimus irrationales creaturas, in quantum volumus eas permanere ad gloriam Dei, & utilitatem hominum, ut supra dictum est. Et per hunc modum naturam demonum etiam ex charitate diligere possumus: in quantum, scilicet uolumus illos spiritus in suis naturalibus conservari ad gloriam Dei.

AD PRIMVM ergo dicendum, quod mens angelorum non habet impossibilitatem ad aeternam beatitudinem habendam, sicut habet mens demonum: & ideo amicitia charitatis, quae fundatur super communicatione uita aeterna magis, quam super communicatione natura, habetur ad angelos, non autem ad demones.

AD SECUNDVM dicendum, quod homines peccatores in hac uita habent possibilitatem perueniendi ad beatitudinem aeternam, quod non habent illi, qui sunt in inferno damnati, de quibus quatum ad hoc, est eadem ratio, sicut & de demonibus.

AD TERTIVM dicendum, quod utilitas, quae nobis ex demonibus prouenit, non est ex eorum intentione, sed ex ordinatione diuinae prouidentiae. Et ideo ex hoc non inducimur ad habendum amicitiam eorum: sed ad hoc quod simus Deo amici, qui eorum peruersam intentionem conuertit in nostram utilitatem.

¶ Super Questionis uigesimae quintae Articuli ultimum.

IN reliquis articulis eiusdem questionis, usque ad ultimam, nihil scribendum occurrit, in ultimo autem in responsione ad primum, dubium occurrit: quoniam iam dictum est, quod charitas est uirtus in specie sub una ratione formali, omnia, ad quae se extendit diligens. Nunc uero dicitur, quod est diuersa ratio diligibilitatis in diuersis diligibilibus. Repugnare igitur adiuicem haec.

¶ Ad hoc dicitur, quod nulla est repugnancia inter dicta: sed explanatio unitatis & diuersitatis inueniatur in obiecto charitatis. Est siquidem in eo unitas formalis atoma quod ad rem, quae est obiectum formale charitatis. Est

ARTICVLVS XII.

Utrum conuenienter enumerentur quatuor ex charitate diligenda, scilicet Deus, proximus, corpus nostrum, & nos ipsi.

AD DVODECIMVM sic proceditur. Videtur, quod inconuenienter enumerentur quatuor ex charitate diligenda. Deus, proximus, corpus nostrum, & nos ipsi. Vt enim Augustinus dicit super Ioan. Qui non diligit Deum, nec seipsum diligit. In Dei ergo dilectione includitur dilectio sui ipsius. non ergo est alia dilectio sui ipsius, & alia dilectio Dei.

¶ 2. Praet. Pars non debet diuidi contra totum: sed corpus nostrum est quaedam pars nostri. non ergo debet diuidi quasi aliud diligibile corpus nostrum a nobis ipsis.

¶ 3. Praet. Sicut nos habemus corpus, ita est & proximus. Sicut ergo dilectio, qua quis diligit proximum, distinguitur a dilectione, qua quis diligit seipsum: ita dilectio,

F qua quis diligit corpus proximi, debet distingui a dilectione, qua quis diligit corpus suum. non ergo conuenienter distinguuntur quatuor ex charitate diligenda. SED CONTRA est, quod Augustinus dicit in 1. de doct. christi. Quatuor sunt diligenda, unum quod supra nos est, scilicet Deus: alterum, quod nos sumus: tertium, quod iuxta nos est, scilicet proximus: quartum, quod infra nos est, scilicet proprium corpus.

RESPON. Dicendum, quod sicut dictum est, amicitia charitatis super communicatione beatitudinis fundatur, in qua quidem communicatione unum quidem est, quod consideratur, ut principium influens beatitudinem, scilicet Deus. Aliud est beatitudinem directe participans, scilicet homo, & angelus. Tertium autem est id, ad quod per quamdam redundantiam beatitudo derivatur, scilicet corpus humanum. Id quidem quod est beatitudinem influens, est a ratione diligibile, quia est beatitudinis causa. Id autem quod est beatitudinem participans, potest esse duplici ratione diligibile, uel quia est unum nobiscum, uel quia est nobis sociatum in beatitudinis participatione: & secundum hoc sumuntur duo ex charitate diligibilia, prout, scilicet homo diligit & seipsum, & proximum.

AD PRIMVM ergo dicendum, quod diuersa habitudo diligentis ad diuersa diligibilia, facit diuersam rationem diligibilitatis, & secundum hoc quia est alia habitudo hominis diligentis ad Deum, & ad seipsum: propter hoc ponuntur duo diligibilia, cum dilectio unius sit causa dilectionis alterius. Unde ea remota, alia remouetur.

AD SECUNDVM dicendum, quod subiectum charitatis est mens rationalis, quae potest esse beatitudinis capax, ad quam corpus directe non attingit, sed solum per quantum dantiam. Et ideo homo secundum mentem, quae est principalis in homine, se diligit secundum charitatem, & alio modo proprium.

AD TERTIVM dicendum, quod homo proximum & secundum animam, & secundum corpus ratione cuiusdam consociationis diligit. Et ideo ex parte proximi est tantum dilectionis. Unde corpus proximi non speciale diligibile.

QVAESTIO XXVI.

De ordine charitatis, in tredecim articulis diuisa.

DEINDE considerandum est de ordine charitatis.

Artic. 3. huius qd.

Art. 3. huius quest.

3. di. 38. ar. 7. Et uirt. q. 2. ar. 7.

* Tract. 87. non remouet a sine to. 9.